

تحلیل و آسیب‌شناسی گزارش‌های نهادهای سازمان ملل متحد در خصوص نقض حقوق بشر در کره شمالی

دکتر حسن خسروی*

This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). **چکیده**

بر اساس آمار رسمی سازمان ملل متحد، بیشترین قطعنامه‌ها و گزارش‌های نقض حقوق بشر، در خصوص کره شمالی تنظیم و منتشر شده است. محتوای اکثر گزارش‌ها به صراحت از نقض فاحش و گسترده حقوق بشر در کلیه ابعاد در این کشور حکایت دارند. هدف اساسی پژوهش، بررسی و سنجش میزان اثربخشی گزارش‌های حقوق بشری در تعدیل رفتار خاندان کیم در رعایت موازین جهانی حقوق بشر می‌باشد. با رویکردی توصیفی-تحلیلی، ضمن بررسی عمده گزارش‌های منتشر شده و پاسخ دهی به این پرسش که گزارش‌های نهادهای سازمان ملل متحد، چه تاثیری در کاهش نقض حقوق بشر در کره شمالی داشته است؟ به تحلیل و آسیب‌شناسی رویه مقامات کره شمالی در برخورد با گزارش‌ها و میزان کارآمدی آن‌ها در جهت احیای حقوق بشر پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد که علی‌رغم صدور قطعنامه‌ها و گزارش‌های متعدد توسط نهادهای حقوقی بشری ملل متحد، این کشور همچنان به نقض فاحش حقوق بشر ادامه می‌دهد. مهمترین عوامل چنین رویه‌ای توسط سران این کشور، به نوع زمامداری توتالیتری در داخل کشور، حمایت بین‌المللی توسط دولت چین و روسیه و مسلح بودن به سلاح‌های هسته‌ای و کشتار جمعی می‌باشد، لذا چنین عواملی باعث ناکارآمدی و کم‌اثر شدن سازوکارهای گزارش‌دهی حقوق بشری برای توقف نقض حقوق بشر در این کشور شده است.

کلیدواژگان

گزارش‌های حقوق بشری، سازمان ملل متحد، نقض حقوق بشر، خاندان کیم، کره شمالی

* نویسنده مسئول، دانشیار گروه حقوق عمومی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران / ایمیل: h.khosravi@rey.tpnu.ac.ir

مقدمه

شاید امروزه دنیا نسبت به گذشته کمتر شاهد نقض حقوق بشر باشد، چرا که اکثر کشورها مردم‌سالار شده‌اند و دوران اقتدارگرایی‌ها به پایان رسیده است و حمایت و صیانت از حقوق شهروندان چهره جهانی به خود گرفته و چه بسا حس مسئولیت در برابر سرنوشت یکدیگر تبدیل به امری اخلاقی و تکلیفی شده است. هر دولتی برای حمایت و تضمین حقوق بشر، سازوکارهای قانونی را تاسیس نموده و از سویی سازمان‌ها، نهادها، سازوکارهای منطقه‌ای و جهانی برای این مهم نهادینه‌سازی شده‌اند؛ به گونه‌ای که اگر در هر نقطه از دنیا، حق یا آزادی نقض شود، همه سازوکارهای حقوقی بشری ملی و جهانی احساس مسوولیت و تکلیف نموده و با اعمال فشار افکار عمومی یا فشار سیاسی و اقتصادی، حتی کیفری در جهت رفع و جبران آن فعال می‌شوند. اما علی‌رغم پیوستن اکثریت قاطع کشورها به اسناد و تعهدات حقوق بشری و پذیرش نظارت‌ها و کنترل‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و اقرار به وجود حقوق بنیادین بشری به موجب این ملزومات و اسناد حقوق بشری داخلی خود، اما هنوز کشورهایی هستند که کم‌وبیش مرتکب نقض حقوق بشر پذیرفته شده جهانی می‌شوند و جامعه جهانی در این خصوص مسامحه می‌نماید و یا هنوز ابزارها و سازوکارهای ضمانتی جامعه بین‌المللی آنقدر توانمند نشده‌اند که دولت ناقض حقوق بشر جهانی را مورد مجازات قرار دهد. از جمله این دولت‌های ناقض حقوق بشر، کره شمالی است. به جرات می‌توان گفت هزاران گزارش نقض حقوق بشر علیه این کشور منتشر شده است و همیشه در راس ناقض‌ترین کشورها قرار دارد و جالب اینجاست حدود ۵۰ سال است که در مورد این کشور نظام گزارش‌دهی حقوق بشر توسط نهادهای حقوق بشر بویژه از سال ۲۰۰۲ فعال می‌باشد، اما کره شمالی به دلیل نظام سیاسی توتالیتر و اقتدارگرایی، صرفاً در مقابل این همه فشار بین‌المللی و گزارش‌های مختلف و اعمال سازوکارهای بین‌المللی از جمله تحریم‌ها، به ارائه پاسخ در قالب چند گزارش انگشت‌شمار اکتفا نموده و اجازه بازدید ناظران و گزارشگران بین‌المللی از کشور را هم نمی‌دهد و در جلسات بررسی گزارش‌ها در مجامع بین‌المللی هم شرکت نمی‌نماید و مدعی است که حقوق بشر در کشور و در قانون اساسی تضمین شده و گزارش‌های نقض حقوق بشری، کذب محض و توطئه دشمنان بویژه آمریکا، ژاپن و کره جنوبی بوده و واقعیت خارجی ندارد.

از منظر رهبر دائم‌العمر و حزب همیشه حاکم کارگر، حقوق بشر آن چیزی است که در اندیشه آن‌ها و قوانین مصوب کشور می‌گذرد نه آن چیزی که در اسناد ملی و جهانی آمده است. این تعارض نگرش دولتمردان کره شمالی با اسناد جهانی حقوق بشر، در زمینه مفهوم، مصادیق، قلمرو و شیوه حمایت از حقوق بشر، منجر به نقض گسترده و افسارگسیخته حقوق بشر و زمامداری مستبدانه در این کشور شده است تا جایی که می‌توان گفت «کره شمالی هیچ ندارد،

جز بمب اتم؛ و کره جنوبی همه چیز دارد، جز بمب اتم». گویی اجرای حقوق بشر در این کشور نیاز به مصلح الهی یا دم مسیحایی دارد.

هدف اساسی پژوهش، بررسی میزان کارآمدی گزارش‌های نهادهای حقوق بشری ملل متحد در خصوص نقض حقوق بشر در کره شمالی است. ضرورت و اهمیت بررسی موضوع این است که ملت کره شمالی تحت نظام اقتدارگرایی رهبر و حزب کارگر و نقض آشکار حقوق بشر بر اساس گزارش‌های حقوق بشری هستند و نیاز است با درک سازوکارهای نظارتی و گزارش‌دهی، راهبرد بهتری برای حمایت از حقوق بشر در این کشور یافت. در این راستا، مقاله با رویکردی توصیفی-تحلیلی در پی پاسخ‌دهی به این پرسش است: گزارش‌های نهادهای سازمان ملل متحد، چه تاثیری در کاهش نقض حقوق بشر در کره شمالی داشته است؟ فرض بر این است که علی‌رغم کثرت و دقت گزارش‌ها، به دلیل ماهیت و نوع زمامداری بسته و غیردموکراتیک خاندان کیم و رویکرد نظامی و تهاجمی در برابر هرگونه اقدام حقوق بشری، گزارش‌ها صرفاً در سطح اطلاع‌رسانی جامعه جهانی و در قالب اعمال تحریم‌های بین‌المللی، به امید تغییر رویکرد و رفتار سران این کشور باقی مانده و تاثیر چندانی در کاهش نقض حقوق بشر در این کشور نداشته است. بر این اساس، موضوع مورد پژوهش، در حوزه بررسی مفاهیم اولیه، پیشینه نظام گزارش‌دهی نقض حقوق بشر، سپس مبانی و ساختار سازوکارهای گزاردهی سازمان ملل متحد، نهادهای حقوق بر اساس نظام گزارش‌دهی گزارشگر ویژه حقوق بشر در این کشور ساماندهی و مورد آسیب‌شناسی قرار گرفته می‌شود.

۱- پیشینه پژوهش

پژوهش در خصوص وضعیت نقض حقوق بشر در کره شمالی برعکس در کشور ایران، در سایر کشورها بویژه در کره جنوبی، ژاپن، آمریکا و نهادهای حقوقی بشری به طور گسترده انجام شده است. تا زمان نگارش مقاله، پژوهش مستقلی در این خصوص در مجامع علمی ایران نگارش نشده است و صرفاً در مقاله‌ای تحت عنوان «مولفه‌های توتالیتریسم در کره شمالی»، در مجله مطالعات روابط بین‌المللی، در سال ۱۳۹۹، آقای خسروی به زمینه و بسترهای شکل‌گیری توتالیتریسم و نظام همه‌گیری در کل ساختار سیاسی این کشور پرداخته و به‌طور مختصر به تاثیر توتالیتریسم بر نقض حقوق بشر اشاره نموده است. اما پژوهش‌ها و گزارش‌های متعددی در این خصوص توسط نویسندگان خارجی و مجامع حقوق بشر جهانی نوشته شده است که عمده آنها راجع به مصادیق نقض حقوق بشر بوده و چندان به میزان اثربخشی آنها نپرداخته‌اند. آقای اریک ریو، در مقاله‌ای تحت عنوان «وضعیت حقوق بشر در کره شمالی...»، به بیان مصادیق نقض حقوق بشر و اقدامات سازمان‌های حقوق بشری پرداخته است. علی‌رغم توصیف مناسبی که از روند

تحولات نقض حقوق بشر در این کشور ارائه نموده اما به آسیب‌شناسی و علل بی‌اثر بودن اقدامات حقوق بشری علیه کره شمالی اشاره‌ای ننموده است.

سازمان عفو بین‌الملل و دیده‌بان حقوق بشر نیز ضمن تنظیم گزارش‌های مستمر، مقالات مختصری پیرامون مصادیق نقض حقوق بشر در کره شمالی منتشر نموده‌اند، از این منظر که گزارش‌های توصیفی دقیقی از موارد نقض حقوق بشر جهت اطلاع جهانی ارائه می‌نمایند اما تحلیلی مبسوطی راجع به علل عدم موفقیت آنها در الزام دولت کره شمالی به پایان دادن به نقض حقوق بشر بیان نمی‌دارند. در مجموع با فقر منابع و پژوهش‌ها در خصوص آسیب‌شناسی ناکارآمدی گزارش‌های نقض حقوق بشری در کره شمالی در محافل علمی مواجه هستیم که این پژوهش از جهت آسیب‌شناسی ناکارآمدی و بی‌اثر بودن گزارش‌های حقوق بشری سازمان ملل متحد در عدم توقف نقض حقوق بشر توسط مقامات این کشور نوآوری دارد.

۲- مبانی نظری

حقوق بشر، بر بنیادهای نظری کرامت انسانی، ارزش‌های ذاتی بشری، مطالبات فطری و طبیعی بشر موجه‌سازی می‌شود. در نگرشی کلی، دو رویکرد «جهانشمولی و نسبی‌گرایی» حقوق بشر مطرح شده است (Zakerian, 2020: 57-69). چنانچه مبنای حقوق بشر بر بنیاد فطرت انسانی قرار گیرد، می‌توان به تعریفی فراگیر از حقوق بشر رسید. بر این اساس، «حقوق بشر دایره‌ای از حقوق است که انسان‌ها باید به لحاظ اقتصادی، سیاسی و اجتماعی از آن بهره‌مند شوند و نیز، آنچه که نباید دیگران مانند دولت‌ها، گروه‌ها، سازمان‌ها و افراد بر علیه انسان انجام بدهند. اینها باید‌ها و نباید‌های فطری هستند که به جرات می‌شود گفت هیچ انسان سالم و متینی در درستی آنها تردید نمی‌کند، نظیر منع شکنجه و منع بردگی (Zakerian, 2020: 16-17). در واقع امر، حقوق بشر مجموعه‌ای از ارزش‌ها، هنجارها، مطالبات و نیازهای طبیعی و فطری بشر است که در قالب نهاد «حق» قرار می‌گیرد. مطالبات بنیادین و اساسی بشر که از طریق مفهوم حقوق بشر مورد حمایت، صیانت و تضمین قرار گرفته می‌شوند، لازمه ماهیت وجودی و کرامت انسانی بشر می‌باشند. حقوق بشر به عنوان، مجموعه‌ای از حق‌ها و آزادی‌های بنیادین و جهانی، قابل سلب و نقض نیست و در همه جای دنیا باید بدون تبعیض مورد حمایت و صیانت قرار گیرد.

دولت‌نگهبان اصلی حقوق بشر است و باید اقدامات لازم را برای حمایت و صیانت از حقوق بشر انجام دهد. لذا در این خصوص مسئولیت مستقیم دارد. در این ارتباط نقض حقوق بشر معمولاً توسط دولت و نهادهای زیر مجموعه آن بسیار قابل‌تصورتر است تا توسط نهادهای غیردولتی (Cilvektiesibugids, 2016: 2). همچنین نقض حقوق بشر می‌تواند توسط افراد دیگری رخ دهد که دولت در جهت پیشگیری یا رفع آثار آنها اقدام حمایتی انجام نمی‌دهد که باز هم در

نهایت مسوولیت نقض حقوق بشر به عهده دولت خواهد بود (3: Maiese, 2003). حمایت از حقوق بشر تضمین این امر است که افراد به نوعی رفتار شایسته و انسانی را دریافت نمایند و از طرف دیگر، نقض حقوق بشر، نفی ماهیت وجودی و اخلاقی بشر است» (90: Cassese, 1990). پس حقوق بشر مافوق هر امری در زیست جمعی است و مسوولیتی خدشه ناپذیر برای مردم و دولت در تامین، حمایت و ضمانت از آن وجود دارد و هرگونه رفتار و اقدامی مغایر آنها، نقض جدی حقوق بشر محسوب می‌شود و باید در رویکردی جمعی، همه افراد بشر در هر نقطه از دنیا واکنش نشان داده و در جهت رفع آثار تخریبی آنها اقدام موثر نمایند.

۲- تاریخچه گزارش‌دهی وضعیت نقض حقوق بشر در کره شمالی

سابقه گزارش‌دهی نقض حقوق بشر در کره شمالی به دوران حمله کیم ایل سونگ به کره جنوبی در سال ۱۹۵۰ و محکومیت این اقدام توسط شورای امنیت به موجب قطعنامه شماره ۸۲ باز می‌گردد.^۱ در این قطعنامه و قطعنامه‌های شماره‌های ۸۳ الی ۸۶، ضمن محکومیت اشغالگری قسمت جنوبی شبه جزیره کره، دولت کره شمالی را ملزم به پایان اشغالگری و نقض حقوق بشر می‌نماید. متعاقبا و با شدت یافتن اقتدارگری خاندان کیم و نقض گسترده موازین حقوق بشر، سازمان ملل از طریق نهادهای حقوق بشری خود نظیر کمیسیون حقوق بشر، شورای حقوق بشر، گزارشگر ویژه حقوق بشر و کمیسر عالی حقوق بشر، اقدام به تنظیم گزارش‌های نقض حقوق بشری در این کشور نمود. به جهت نقض فاحش حقوق بشر در کره شمالی بر اساس گزارش‌های متقن حقوق بشری، رفتار ضد بشری مقامات این کشور به کانون نگرانی و تحقیق بسیاری از بشردوستان، نهادهای ملی، منطقه‌ای و جهانی حقوق بشر شده است. لذا از باب وظیفه اخلاقی و نوع‌دوستی یا تکالیف ساختاری و تعهدات بشردوستانه، وضعیت نقض حقوق بشر در این کشور را مورد کنکاش و بررسی‌های زیادی قرار داده‌اند. نهادهای حقوق بشری در کلیه سطوح در حال رصد نمون وضعیت حقوق بشر در قالب‌های مختلفی نظیر گزارش‌دهی، تحقیقات، ارائه توصیه‌ها، راهبردها، قطعنامه‌ها، محکومیت‌های سیاسی و غیره می‌باشند. معرفی کلیه سازوکارهای نظام گزارش‌دهی توسط نهادها و سازمان‌های حقوقی بشری در کلیه سطوح شاید بتواند به انسجام اقدامات لازم علیه کره شمالی در جهت کاهش نقض حقوق بشر کمک نموده و با شفاف‌سازی، مساعدت جهانی یا فعال‌سازی سازوکارهای موثر جهانی را برای بهبود وضعیت حقوق بشر در این کشور بسیج نماید. از نظر کورینتانا، گزارشگر ویژه کره شمالی، اکثر گزارش‌ها به‌جز گزارش‌هایی که توسط خود کره شمالی منتشر شده، «حاکی از وضعیت بسیار وخیم نقض حقوق بشر در این

^۱. Security Council Resolutions, S/RES-82, June 25, 1950, <https://www.un.org/securitycouncil/content/resolutions-adopted-security-council-1950>.

کشور است. علی‌رغم محدودیت بازرسی از وضعیت حقوق بشر توسط ناظران و گزارشگران حقوق بشری، تلاش‌ها برای ادامه تحقیقات و مستندسازی وضعیت نقض حقوق بشر در این رژیم جریان دارد» (Quintana, 2017, 72/394).

خوشبختانه در پی آغاز جنبش‌های حقوق بشری در سطح جهانی و تلاش‌های جامعه مدنی، سازمان‌های دولتی و غیردولتی و گسترش رسانه‌ها این امکان را فراهم نمود که با دقت بیشتر وضعیت نقض حقوق بشر در کره شمالی نمایش داده شود (Yeo, 2018: 15 and Goedde, 2010: 530-574). چنین اقداماتی در دهه ۹۰ و دهه اول ۲۰۰۰، زمینه فعال‌تر شدن سازمان ملل متحد را افزایش داد. لذا تلاش‌ها و اقدامات مشترک گزارشگر ویژه سازمان ملل، نهادهای ویژه حقوق بشری، دولت‌ها و سازمان‌های غیردولتی منجر به تهیه و تنظیم تحقیقات ویژه بی‌سابقه در عمق و وسعت نقض حقوق بشر توسط دولت کره شمالی شد. معروفترین تحقیق وسیع و جامع «گزارش کمیسیون تحقیق سال ۲۰۱۴» توسط شورای حقوق بشر بود که مورد واکنش رسمی کره شمالی نیز قرار گرفت. افزایش آگاهی از نقض حقوق بشر در این کشور موجبات فشار سیاسی و تحریم بین‌المللی را نیز فراهم نموده است.

۴- ساختار گزارش‌دهی نهادهای حقوق بشری ملل متحد و آسیب‌شناسی آنها در مورد کره شمالی

سازمان ملل با بهره‌مندی از ارکان سازمانی خود از طرق ذیل وضعیت نقض حقوق بشر در این کشور را بررسی و گزارش نموده است.

۴-۱- قطعنامه سالیانه مجمع عمومی

سازمان ملل با جمع‌آوری گزارش‌های متعدد از نهادهای حقوق بشری خود، دولت‌ها و نهادهای مدنی و فعال حقوق بشری در سراسر دنیا، هر ساله با رای اکثریت دولت‌های عضو، قطعنامه نقض آشکار حقوق بشر علیه کره شمالی صادر می‌نماید. نکته جالب اینکه کشورهای هم‌پیمان کره شمالی معمولاً در جلسه رای‌گیری حاضر نمی‌شوند یا رای ممتنع یا مخالف می‌دهند نظیر: روسیه چین، ونزوئلا، اندونزی، مالزی، بروئی، سوریه، سومالی، سودان. به‌طور نمونه آخرین قطعنامه در تاریخ ۱۸ دسامبر ۲۰۱۹ علیه این کشور توسط مجمع عمومی ملل متحد صادر شده است (UN General Assembly, 2019, 84/166).

۴-۲- شورای حقوق بشر

شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد یکی از ارکان فرعی مجمع عمومی ملل متحد است. جلوگیری از نقض حقوق بشر جزء اختیارات اصلی شورا است و در شیوه‌هایی نظیر بررسی ادواری جهانی، رسیدگی به شکایات مرتبط با نقض حقوق بشر، رویه‌های ویژه، بازرسان و

گزارشگران موضوعی، گزارشگران ویژه و غیره در جهت سنجش عملکرد دولت‌ها در حمایت یا نقض حقوق بشر رسالت خود را انجام می‌دهد. شورای حقوق به شیوه‌های مختلفی اقدام به بررسی وضعیت نقض حقوق بشر در کره شمالی به شرح ذیل نموده است:

۱-۲-۴- گزارشگران ویژه^۱

از زمان آغاز فعالیت شورای حقوق بشر، این نهاد اقدام به انتصاب گزارشگران ویژه در کره شمالی به عنوان یکی از کشورهای ناقض حقوق بشر نموده است. گزارش‌های گزارشگران ویژه، گزارش‌های سالانه است که به طور منظم و مستمر پس از تحقیقات کامل تنظیم و با تشریح وضعیت حقوق بشر در کره شمالی و حوزه‌های مورد نقض را با ارائه توصیه‌هایی به کشور مربوطه، به شورای حقوق بشر و مجمع عمومی سازمان ملل ارسال می‌شود. از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۹، ۱۴ گزارش توسط گزارشگران ویژه کره شمالی تنظیم شده است. گزارشگر ویژه گزارش سالانه خود را به طور جداگانه به شورای حقوق بشر و مجمع عمومی سازمان ملل ارائه می‌نماید. شورای حقوق بشر، گزارشگران موضوعی را نیز برای این کشور به کرار تعیین نموده است.

۲-۲-۴- گزارش کمیسیون تحقیق سال ۲۰۱۴^۲

متعاقب جدی‌تر شدن نقض حقوق بشر در کره شمالی، سازمان ملل با ابتکار شورای حقوق بشر دست به تحقیقات مفصلی زد و نهایتاً شورا با تشکیل کمیسیون تحقیق، گزارش جامعی از وضعیت حقوق بشر در این کشور را تهیه نمود و در قالب «دو گزارش خلاصه و مفصل» (Human Rights Council, 2014, 25/63, and 25/CRP.1) به مجمع عمومی تقدیم نمود. محتوای اصلی این گزارش به طور واضح نتیجه می‌گیرد که رژیم کره شمالی مرتکب نقض فاحش و مستمر حقوق بشر از جمله آزادی اندیشه، بیان و دین، عدم تبعیض، آزادی رفت‌وآمد و اقامت، حق غذا و همچنین جنایات علیه بشریت از نوع نابودی، قتل، بردگی، شکنجه، زندان، تجاوز جنسی، سقط جنین اجباری و سایر خشونت‌های جنسی، آزار و اذیت در زمینه‌های سیاسی، مذهبی، نژادی و جنسیتی، انتقال اجباری جمعیت، ناپدید شدن اجباری افراد و عمل غیرانسانی منجر به گرسنگی طولانی مدت شده است. رئیس کمیسیون، میشل کریبی، با ادعای نقض حقوق بشر «به‌طور سیستماتیک، گسترده و فاحش» و «اعمال مجازات‌هایی در اردوگاه‌های کار اجباری، شکنجه، گرسنگی دادن و قتل شهروندان شبیه به حکومت آلمان دوران نازی توسط این دولت» (Kirby, 2014: 2-4) از مجمع عمومی تقاضای ارجاع پرونده مقامات کره شمالی به دلیل جنایت علیه بشریت به شورای امنیت و دیوان کیفری بین‌الملل را می‌نماید. در قطعنامه مشابه صادره توسط شورای حقوق بشر در سال ۲۰۱۴ نیز تقاضای ارجاع پرونده کره شمالی به دلیل جنایت علیه

^۱. Special Rapporteur

^۲. 2014 Commission of Inquiry

بشریت از طرف مجمع عمومی به شورای امنیت می‌شود(بند ۷ قطعنامه) Human Rights Council, (2014: 25/25).

۳-۲-۴- گزارش «بررسی دوره‌ای جهانی»^۱

شورای حقوق بشر تاکنون (۲۰۲۰) در سه دوره در سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۹ وضعیت حقوق بشر کره شمالی را به طور خاص بررسی نموده است (Human Rights Council, 2010, 13/13, and 2014, 27/10, and 2019, 42/1 گزارش‌های حقوق بشری، پاسخی به گزارش سال ۲۰۱۴ (Human Rights Council, 2014, 27/10/Add.1) را به سازمان ملل ارسال نمود.

۴-۲-۴- گزارش‌های کمیسر عالی حقوق بشر

کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل گزارشات متعددی را در خصوص وضعیت حقوق بشر در کره شمالی منتشر نموده است. زید رعد الحسین^۲، کمیسر عالی، در اکثر گزارش‌های خود بویژه گزارش سال ۲۰۱۹ (UN OHCHR, 2019, WG.6/33/PRK/2) تاکید نموده که گنجاندن وضعیت حقوق بشر در مذاکرات صلح نقش مهمی در دستیابی به یک صلح پایدار و بهبود وضعیت حقوق بشر در این کشور خواهد داشت. وی در جلسه شورای امنیت در سال ۲۰۱۷ ضمن اشاره به نقض گسترده حقوق بشر، از جمله شکنجه و محرومیت از آزادی اطلاعات و بیان، تقریباً در هر جنبه از زندگی مردم گزارش شده است، اقدامات ضد بشری کره شمالی را محکوم می‌کند و بررسی پرونده کره شمالی در شورای حقوق بشر را پیشنهاد می‌نماید (Security Council, 2017, SC/13115).

لازم به ذکر گزارش‌های دیگری علاوه بر گزارش‌های زیرمجموعه شورای حقوق بشر، مرتبط با ارکان حقوق بشری، معاهدات، الزامات و اسناد اصلی حقوق بشر توسط سازمان ملل تهیه می‌شود که می‌تواند وضعیت نقض حقوق بشر کره شمالی را در خصوص این الزامات و تعهدات معاهده‌ای شفاف نماید.

۳-۴- تحلیل گزارش‌های وضعیت نقض حقوق بشر در کره شمالی

بررسی محتوای گزارش‌ها مستلزم پژوهش‌های مستقلى است، اما قدر متیقن همه گزارش‌ها حاکی از نقض آشکار، جدی، گسترده و هدفمند در همه حوزه‌های حقوق بشری مندرج در اسناد جهانی حقوق بشر است. ضمن تحلیل موضوع، به ارکان اصلی گزارش‌های نهادهای حقوق بشری

¹. Universal Periodic Review

². Zeid Ra'ad Al Hussein

سازمان ملل متحد و موضع‌گیری دولت کره شمالی نسبت به گزارش‌های منتشره پرداخته می‌شود. گزارش‌های منتشر شده را می‌توان بر اساس میزان اثربخشی واقعی و موضوع‌گیری دولت کره شمالی به شرح ذیل تحلیل نمود:

۱- در اکثر گزارش‌ها به نقض سیستماتیک، گسترده و جدی حقوق بشر و حتی در برخی موارد به جنایت علیه بشریت اشاره شده است. با گسترش سازوکارهای ارزیابی، سنجشی، کنترلی و روش‌های نظارت مثل تصاویر پیشرفته ماهواره‌ای، مصاحبه با افرادی که از کره شمالی فرار کرده‌اند، خانواده قربانیان، اسناد و مدارکی تهیه شده توسط برخی افراد ساکن در کره شمالی و انتقال آنها به مراجع حقوق بشری، آمار نقض حقوق بشر رو به افزایش بوده، چون با ابزارهای جدید موارد بیشتری از نقض کشف می‌شود که در گذشته امکان افشای آنها وجود نداشته است.

۲- اکثر گزارش‌ها، کاملاً مستند و متقن هستند و تمام اسناد و مدارک اثبات‌کننده ادعاهای مندرج در گزارش‌ها به سازمان ملل و نهادهای حقوق بشری مربوطه تحویل داده می‌شوند و پس از راستی‌آزمایی و تطبیق با گزارش‌ها و اسناد مرتبط و موازی، مبنای موضع‌گیری‌های رسمی، انتقادات، محکومیت‌ها و توصیه‌ها در قطعنامه‌ها قرار می‌گیرند. بخشی از گزارش‌ها با مصاحبه از پناه‌جویان و افراد فراری و توسط گردشگرانی که موفق به بازدید و ثبت وقایع در این کشور و یا گفتگو با مردم شده، تنظیم گردیده‌اند.

۳- نقض حقوق بشر در کره شمالی امری بسیار بدیهی است و احترام به حقوق بشر به تمام معنا وجود ندارد. مفهوم حقوق بشر با مطلق‌گرایی رهبر بزرگ، کیم‌جونگ/وون، نمی‌تواند همگام باشد. فقط رهبر بزرگ دارای حقوق بشر مطلق است؛ سایر افراد در حکم ابزار اقتدارگری وی هستند. سرنوشت و حقوق بشر همه افراد در ید رهبر کشور و حزب کارگراست. «چگونه می‌توان حق مخالفت با مطلق‌گرایی وی را در جامعه‌ای پیدا کرد که بالاترین ارزش اخلاقی در جامعه، تقدیم جسم و روح افراد به رهبر بزرگ باشد؟» (Yeo, 2018: 1-2).

۴- هرچند کیفیت و دقت گزارش‌ها افزایش یافته ولی چندان تاثیری بر تغییر رفتار دولت کره شمالی نداشته است و همچنان به نقض سیستماتیک حقوق بشر ادامه می‌دهد. به دلیل اینکه نوع زمامداری یکتاسالاری، غیردموکراتیک و توتالیتر بوده و با نظامی‌سازی کشور، امکان هرگونه اعتراض و اصلاحات را از بین برده و با ساختن سلاح هسته‌ای و موشک‌های بالستیک، زمینه هرگونه فشار جدی بین‌المللی علیه این کشور برای ملزم نمودن آن به رعایت حقوق بشر از بین برده است.

۵- تقریباً گزارش‌ها حاکی از نقض حقوق بشر در تمام حوزه‌های مختلف حقوق بشر اعم از حقوق مدنی و سیاسی، حقوق اقتصادی اجتماعی و فرهنگی، صورت می‌گیرد. نظیر: نقض حق کار، آزادی بیان، آزادی دین، آزار و اذیت مسیحیان و بوداییان، آزادی رفت‌وآمد، آزادی حقوق اقلیت‌ها، مطبوعات، حقوق معلولین، تبعیض و دسترسی نابرابر به مواد غذایی، کمبود غذا و سوء-

تغذیه در بازداشت، روسپیگری و سقط جنین اجباری، دادرسی ناعادلانه، اردوگاه‌های بازآموزی و زندان‌های سیاسی، آدم‌ربایی بین‌المللی، اردوگاه‌های کار اجباری برای مخالفین سیاسی با حدود دویست هزار زندانی، اعدام‌های گسترده در ملاء عام، قتل، شکنجه، آزار جنسی، بازداشت خودسرانه و اعدام زندانیان سیاسی.

۶- صدور قطعنامه‌های بسیار متعدد در محکومیت کره شمالی توسط مجمع عمومی سازمان و شورای حقوق بشر نشان از نقض مستمر و گسترده حقوق بشر در این کشور است که متأسفانه همیشه هم پیمانان این کشور نظیر: چین، روسیه، سوریه، در این نهادها علیه تصمیمات اتخاذی رای منفی و مخالفت می‌دهند و نتیجه گزارش‌ها هم مورد انکار و تمسخر مقامات کره شمالی قرار می‌گیرد. در اکثر گزارش‌ها و قطعنامه‌ها، نگرانی شدید بابت شکنجه، بازداشت، تجاوز، اعدام‌های عمومی، مجازات مرگ، نبود قوانین حقوقی و مجازات خانوادگی در کره شمالی ابراز شده است.

۷- با استناد به اکثر گزارش‌ها و گزارش کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، زید رعد الحسین (Security Council, 2017, SC/13115) تغییر چندانی در موارد نقض گسترده و سیستماتیک حقوق بشر در کره شمالی دیده نمی‌شود و به نظر می‌رسد گزارش‌ها صرفاً نقش اطلاع‌رسانی جهانی دارد و تاثیری بر تغییر رفتار مقامات این کشور ندارد.

۸- کره شمالی تاکنون اجازه بازدید و بازرسی به بازرسان و گزارشگران حقوق بشر به این کشور را نداده است. عدم اجازه ورود به آنها، قطعاً به نگرانی مقامات از افشاسازی و مستندسازی نقض آشکار و گسترده حقوق بشر در سطح جهانی و تبعات بعدی فشارها و محرومیت‌های بیشتر بین‌المللی باز می‌گردد. فقط برای اولین بار خانم کاتالینا دوانداس آگیلار، گزارشگر ویژه در خصوص معلولین (Human Rights Council, 2017: 2-3) بر اساس ماموریت اعطایی از سوی شورای حقوق بشر و اجازه کره شمالی، از تاریخ ۳ تا ۸ ماه می ۲۰۱۷ توانست از این کشور به طور محدود بازدید نماید.

۹- در اکثر گزارش‌ها عنوان شده که نقض حقوق بشر شدید رخ داده و کل کشور به یک زندان بزرگ تبدیل شده است، لذا زندگی مردم در حد زنده ماندن است نه زندگی کردن. دولت وجود هرگونه نقض حقوق بشر را تکذیب کرده است و دائماً این کشور را «سرزمین خوشبختی، بهشتی و مقدس» خطاب می‌نماید.

۱۰- اعمال شدیدترین مجازات‌ها بارقه امید به بهبودی حقوق بشر در این کشور را از بین برده است. علی‌رغم اینکه به این مجازات‌ها در اکثر گزارش‌های اشاره شده، اما این دولت با شجاعت و جسارت بیشتر به اجرای آن‌ها همچنان ادامه می‌دهد. مجازات‌های اعدام در ملاء عام یا تدارک اردوگاه کار اجباری برای سه نسل خانواده برای کسانی که قصد فرار از کشور داشته و برای

کسانی که بعد از گریختن با همکاری چین به کشور بازگردانده می‌شوند، از شدیدترین نوع مجازات‌ها محسوب می‌شود (Tudor, Daniel and Pearson, 2020: 164).

۱۱- اکثر گزارش‌ها بر اساس تصاویر ماهواره‌ای، اطلاعات جمع‌آوری شده از سازمان‌های مردم‌نهاد، مصاحبه با خانواده قربانیان، پناهجویان، افراد نفوذی در جامعه و گردشگرانی که موفق به بازدید و ثبت وقایع در این کشور و یا گفتگو با مردم گردیده، تنظیم شده‌اند و هر کدام از آنها قابل راستی‌آزمایی می‌باشند.

۱۲- موضع‌گیری کره شمالی: دولت کره شمالی پس از اعمال فشارهای جهانی و مکاتبات گسترده برای پاسخگویی در مورد نقض حقوق بشر و اجرای تعهدات حقوق بشر بین‌المللی، اقدام به ارسال چند گزارش محدود در طول ۷۲ سال زمامداری اقتدارگونه و نقض‌کننده حقوق بشر، به سازمان ملل در زمینه‌های حقوق اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سال‌های ۱۹۸۵، ۱۹۸۶، ۱۹۸۹، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۲ منتشر کرده است و نسبت به گزارش‌های نهادهای بین‌المللی در طول این مدت طولانی بی‌توجه بوده است. همچنین انجمن مطالعات حقوق بشر کره شمالی گزارشی در ۲۰۱۴ در مورد وضعیت حقوق بشر خود منتشر نموده است (DPRK's Association, 2014, Report). در بخشی از این گزارش آمده است: «کره شمالی از حقوق انسانی اصیل برخوردار است».

الف- دولت کره شمالی نسبت به گزارش‌های منتشره حقوق بشری متعهد به پاسخ‌دهی رسمی به سازمان ملل نیست اما در قبال آنها توسط رهبر، وزیر امور خارجه و سفیر این کشور در سازمان ملل موضع سرسختانه رد و انکار نقض حقوق بشر ادعایی در گزارش‌ها را می‌نمایند. فحواي بیشتر موضع‌گیری‌ها به طور خلاصه عبارتند از: انکار، تکذیب، کذب محض، توهم جهانی، ساختگی، مغرضانه، دورغ‌پردازی و خیال‌پردازی فراریان از کشور و محکومان قانونی در کشور، خیانت گردشگران در وارونه جلوه‌دادن واقعیات در کشور، توطئه دشمنان بویژه آمریکا، ژاپن و کره جنوبی، منزوی نمودن عمدی این کشور نزد جامعه جهانی، فراهم نمودن زمینه حقوق بشری برای فشار سیاسی و توجیه اعمال تحریم‌های بین‌المللی، تضعیف نظام سیاسی و دفاعی کشور، خلع سلاح اتمی، تحریک سیاسی، تخریب و خدشه‌دار نمودن چهره بین‌المللی و براندازی کشور بوده و گزارش‌ها مبین نوعی حربه حقوق بشری برای اعمال فشار سیاسی و تغییر نظام سیاسی کشور است.

ب- در یکی از موضع‌گیرهای دولتمردان کره شمالی نسبت به گزارش کمیسیون تحقیق سال ۲۰۱۴ عنوان شد که این کشور بهترین مکان دنیا است و مردم از زندگی در این کشور لذت

¹. UN Documents on North Korea: 1-E/1984/6/Add.7 5 February 1985. 2- E/1986/3/Add.5 5 November 1986. 3- E/1988/5/Add.6 14 April 1989. 4-HRI/CORE/1/Add.108 15 May 2000. 5- E/1990/6/Add.35 15 May 2002.

می‌برند و در کره شمالی هیچ‌گونه شکنجه و بردگی وجود ندارد، بلکه آزادی ادیان و اجتماعات و همچنین حق انتخاب آزاد وجود دارد. حقوق بشر بر اساس قانون اساسی تضمین شده است و حقی مرتبط با حاکمیت کشور است. با مردم بر اساس قوانین دموکراتیک رفتار می‌شود، قوانینی که توسط پارلمان مردمی وضع شده است و در انتخابات ۱۰۰ درصد مردم رای داده‌اند و در واقع قوانین آنطور که در پارلمان وضع می‌شوند بر مردم اجرا می‌شود. پس نقض حقوقی بشری به هیچ‌وجه اتفاق نیافتاده است (DPRK's Association, 2014, Report).

۴-۴- آسیب‌شناسی علل ناکارآمدی گزارش‌های حقوق بشری

علت بی‌اثر و یا کم‌اثر بودن گزارش‌های حقوق بشری در تغییر رفتار و رویه مقامات کره شمالی و بی‌توجهی آنها به محتوای گزارش‌های نقض حقوق بشر به چند عامل ذیل باز می‌گردد:

- ۱- خوی اقتدارگری و توتالیتار بودن خاندان کیم و غرق در خوشیفتگی قدرت یا کیش شخصیت، رهبر این کشور را در ظلم و نقض حقوق بشر غرق نموده است. «نظام اجتماعی تحت حاکمیت فراگیر و بدون انعطاف حکومت اداره می‌شود» (یو وو، ۱۳۹۱: ۱۹۳). نقض حقوق بشر لازمه تداوم قدرت وی است و در صورت اعطای آزادی، اجرای حقوق بشر جهانی و سازوکارهای دموکراتیک، دیگر مجالی برای استمرار حکمرانی وی باقی نمی‌گذارد. استمرار قدرت این خاندان ضرورتاً وابسته به اعمال حقوق بشری از نوع اراده دلبخواهانه کیم جونگ‌اون و نقض حقوق بشر جهانی است.

- ۲- رهبر این کشور، خود را وارث دستاوردها و آرمان‌های انقلاب پدر بزرگ خود می‌داند و رسالتی ابدی برای او و خاندان کیم در صیانت از این آرمان‌ها وجود دارد. حیات و ملمات سرزمین و سرنوشت مردم کره شمالی به وجود قدرت در ید آنها بسته شده است و تصور ادامه این کشور بدون خاندان کیم نه برای رهبر، نه حزب کارگر و نه برای طبقه وفاداران وجود خارجی ندارد. به عبارتی، «کیم یعنی کره؛ کره یعنی کیم» (Trifoi, 2017: 6). از این جهت به‌طور رسمی کیم جونگ‌اون را «وارث کبیر» خطاب می‌کنند.

- ۳- نهادینه‌سازی سیستم رعب و وحشت، سرکوبگری و اعمال مجازات و محرومیت‌ها و نظامی‌سازی و امنیتی‌نمودن کل کشور و با تسلط کامل بر فکر و جسم مردم، پایه‌های قدرت خود را، قوی‌تر از فولاد نموده است، لذا با اطمینان خاطر از استحکام و مصونیت قدرت، خود را از هرگونه پاسخگویی به مردم و نهادهای حقوق بشری بی‌نیاز می‌بیند.

- ۴- رهبر کشور با اعمال سیاست دفاع پیشگیرانه و به پشتوانه نیروی نظامی بسیار قوی، با ارتشی

¹. Kim Jong-un, "Great Heir", 2020: <https://en.topwar.ru/89335-bomba-dlya-pervogo-predsedatelya.html>

هفت میلیونی و حمایت کامل دولت چین و روسیه در همه ابعاد، حتی در سازمان ملل و شورای امنیت (با حق وتوی این دو کشور) از مصونیت قدرت خود در برابر هرگونه توطئه داخلی و حمله خارجیان اطمینان کامل دارد.

۵- خاندان کیم، محور قدرت مستحکم خود هستند و به گونه‌ای حکمرانی می‌نمایند که بدان تمایل دارند و سیستم سرکوب آنچنان کارآمد بوده که بدون مقاومتی در داخل کشور تداوم یافته و در بعد خارجی هم قضاوت و فشار افکار عمومی ناشی از گزارش‌های حقوق بشری اصلا مهم نبوده و تاثیری هم در سست شدن استحکام و دوام قدرت آن‌ها ندارد.

۶- با داشتن سلاح‌های هسته‌ای، میکروبی و موشک‌های بالستیک به عنوان سیستم دفاع ملی در راستای سیاست سانگون یا «اول-ارتش» (Globalsecurity, 2020: 2) فکر انحلال و فروپاشی این کشور و بهبود وضعیت حقوق بشر را از ذهن هر کسی یا دولتی و یا حتی نیروهای بین‌المللی پاک می‌کند. اولویت مردم (ناشی از جهالت یا ترس از قدرت) حفظ امنیت ملی، استقلال کشور و دستاوردهای انقلابی است و برای مقابله با دشمنان کشور یعنی آمریکا، ژاپن و کره جنوبی باید مطیع محض بوده و در آمادگی کامل دفاعی و نظامی به سر ببرند و «به مدت ۱۰ سال (مردان) و ۷ سال (زنان) در ارتش خدمت کنند». (The Guardian, 2020: 2)

۷- به دلیل نهادینه شدن نظام بسیار بسته توتالیتر و همه‌گیر، حاکمیت در تمام امور مردم نفوذ و تسلط دارد و با اعمال سیستم پلیس مخفی و جاسوسی، مردم را کاملا تحت کنترل و نظارت دارد و اطمینان حاصل می‌نماید که مردم با اندیشه‌های خاندان کیم پرورش می‌یابند و امکان رشد اندیشه‌ای خارج از افکار آن‌ها و حزب کارگر وجود ندارد و حتی ادیان الهی نظیر اسلام و مسیحیت و سایر ادیان امکان فعالیت ندارند.

۸- سبک زندگی در کره شمالی به گونه‌ای است که مردم با دنیای بیرون از کشور بی‌ارتباط هستند و فقط در حدی دانش و اطلاعات دارند که دولت به آن‌ها آموزش و انتقال می‌دهد و رسانه‌های دولتی خاندان کیم را قهرمان و حیات‌بخش مردم جلوه داده‌اند، آنچنان که بسیاری از مردم این موضوع را باور کرده‌اند و یا با ترس نهادین شده، جرات اعتراض یا انکار آن را ندارند. پس در داخل کشور هیچ ندای حقوق بشری و مطالبه آزادی شنیده نمی‌شود و از این حیث، دولت تحت فشار حقوق بشری داخلی نیست و اندک مخالفین را به اشد مجازات می‌رساند تا درس عبرتی برای سایرین شده و ندای آزادی و حقوق بشر صرفا در ذهن پنهان مطالبه‌گران باقی بماند، لذا خاندان کیم با آسودگی خیال از باب ناتوانی ذاتی مردم در اعتراض یا توان آن‌ها در سرنگونی وی و عدم امکان کودتا، به نقض حقوق بشر ادامه می‌دهد.

۹- مردم کره شمالی مطیع‌ترین مردم جهان هستند. علت این خصلت به دلیل نظام طبقاتی یا سنگبون (Collins, 2015: 3-10) در مورد افراد متفاوت است. نظام سنگبون افراد را به سه دسته

تقسیم می‌نماید: ۱- طبقه وفادار، از سر جهالت خود را مدیون خاندان کیم و آنها را سایه نعمت بر سر خود می‌داند و مطالبه‌ای جز کسب رضایت رهبر و حزب کارگر ندارد. ۲- طبقه مردد، به خاطر اندکی منفعت و زنده ماندن چاره‌ای جز تبعیت ندارد. ۳- طبقه مخالف، به خاطر ترس از مجازات‌های وحشیانه، توان و جرات ابراز مخالفت ندارد و راهی جز تبعیت و یا اندیشه فرار از کشور را ندارد. تا کنون خبری مبنی بر اعتراض خیابانی و تجمعات درگیرانه در این کشور شنیده نشده است. با اعمال سیستم آموزشی کاملاً دولتی و بسته، مردم به گونه‌ای تربیت شده‌اند که مفهومی به نام آزادی را درک نکرده‌اند، بلکه تاروپود فکشان با تبعیت از خاندان کیم بافته شده است. پس از جانب سه طبقه مذکور، مطالبه حقوق بشری مطرح نمی‌شود و خاندان کیم به راحتی دست به نقض آن می‌زنند. به طور مثال، «در انتخابات پارلمان در سال ۲۰۱۹ مردم صد درصد شرکت کردند» (Hotham, 2019: 3) یا به عکس و مجسمه خاندان کیم باید همیشه (با خم شدن) احترام بگذارند و الا با مجازات مرگ مواجه خواهند شد.

۱۰- در کره شمالی مطالبه‌ای برای توسعه و پیشرفت وجود ندارد. تمام تمرکز قدرت بر حفظ و تداوم نظام سیاسی خود است و در این راستا مردم در قالب توده‌ها بسیج می‌شوند و چرخ قدرت را می‌چرخانند. چون اکثر مردم خواسته‌ای برای رفاه و استانداردهای حقوق بشری ندارند یا جرات مطالبه‌اش را ندارند. از طرفی تحریم‌های بین‌المللی به دلیل ترزیق غذا و امکانات به این کشور توسط چین بسیار کم‌اثر است. «بیش از ۸۰ درصد مایحتاج ضروری مردم از چین وارد می‌شود» (Tudor and Pearson, 2020: 23). مردم در حد ارتزاق اولیه به زندگی بسیار ساده و با سوء- تغذیه عادت کرده‌اند. تجربه خاندان کیم نشان داده که اگر مردم گرسنه هم باشند توان اعتراض و شورش را ندارند و نهایتاً می‌میرند و نابودی مردم اصلاً برای مقامات مهم نیست، چون خود آنها که در معرض گرسنگی نیستند. در دهه ۱۹۹۰ ناشی مشکلات اقتصادی شدید و فروپاشی شوروی و قطع کمک‌ها و خشکسالی، بیش از دو میلیون نفر از بین رفتند.

۱۱- رهبر و حزب کارگر، علی‌رغم الحاق این کشور به چهار سند اصلی حقوق بشر جهانی^۱، مفهوم و محتوای حقوق بشر را قبول ندارند و آن را مفهومی نسبی و جزو حاکمیت داخلی خود تلقی نموده و دولت «نه خواستار تغییر و نه اصلاحات و بلکه معتقد است که حقوق بشر مشروط است و نه جهانی و حقوق جمعی را بر حقوق فردی در اولویت قرار می‌دهد» (Ryu, 2018: 571) لذا منشا حقوق بشر را مکتب جوچه^۲ «اتکا به خود»، (Lee, 2003: 103) آموزه‌های انقلابی کیم

^۱. UN Human Rights Bodies, Status for Democratic People's Republic of Korea, 2020, <https://tbinternet.ohchr.org/layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=47&Lang=EN>

^۲. Juche

ایل‌سونگ (رهبر اول)، «اصول ده‌گانه ایدئولوژی واحد» (Official USA Delegate, 2014: 2) می‌داند. پس رویکرد این دولت با رویکرد جهانی در فهم محتوا و مصادیق حقوق بشر متفاوت است و دلیلی برای تبعیت از گزارش‌های حقوق بشری نمی‌بینند و به همین دلیل است که در پاسخ‌های خود، منکر هرگونه نقض حقوق بشر می‌شوند. ارسال اندک گزارش‌ها به سازمان ملل و همکاری حداقلی، بیشتر برای حقوق بشری جلوه دادن عملکرد خود بوده که به نمایشی سرابی شباهت دارد.

نتیجه‌گیری

با بررسی برخی گزارشات مهم حقوق بشری و آسیب‌شناسی گزارش‌های منتشره جهت سنجش فرضیه پژوهش، مشخص می‌شود که گزارش‌های حقوق بشری در تغییر رفتار کره شمالی در جهت رعایت حقوق بشر و کاهش نقض حقوق بشر، اثربخش نبوده است و این دسته از گزارش‌ها صرفاً در مقام توصیف، ارزیابی، سنجش شدت و حدت، انطباق با موازین بین‌المللی، محکومیت سیاسی، تحریم بین‌المللی سیاسی و اقتصادی، اطلاع‌رسانی و شفاف‌سازی جهانی از وضعیت حقوق بشر و ابراز تاسف و تأثر از رفتار ناعادلانه سران کره شمالی در نابود نمودن مردم و عامل نظام برده‌داری و ستمگری است و نوعی همدردی مجازی با مردم می‌باشند اما دریغ از اقدامی موثر در نجات مردم. علی‌رغم تهیه و نشر بیش از هزاران گزارش حقوق بشری توسط نهادهای مهمی چون سازمان ملل، شورای حقوق بشر، دیده‌بان حقوق بشر، کمیساری عالی ملل متحد، گزارشگران موضوعی و ویژه، مراجع دولتی و غیردولتی، مدافعان حقوق بشر با این حدت و شدت و اینکه نقض حقوق بشر به شیوه سیستماتیک، گسترده و فاحش و در حد جنایت علیه بشریت نزد جامعه جهانی اظهر من الشمس است اما، به نظر می‌رسد هر چقدر هم دامنه فعالیت این نهادها در مستندسازی فجایع حقوق بشری در این کشور افزایش یابد، نتیجه این گزارش‌ها در حد افشاسازی و آگاهی‌بخشی جهانی و توصیف نقض آشکار حقوق بشر باقی می‌ماند و تأثیری در تغییر رفتار کره شمالی ندارد و کشور به سمت توتالیتار شدن بیشتر پیش می‌رود. علت اصلی این بی‌توجهی رهبر کره شمالی و کم‌اثر بودن گزارش‌ها در نهادینه‌سازی حقوق بشر و پایان دادن به نقض آشکار حقوق و آزادی‌های مردم، به حمایت قاطع و همه‌جانبه قدرت‌های بزرگ یعنی چین و روسیه از این کشور در صحنه بین‌المللی می‌گردد که نتایج همه گزارش‌ها را ناکارآمد نموده است و این دو قدرت دائماً در جلسات بین‌المللی نسبت به تصمیمات و قطعنامه‌های علیه این کشور رای منفی می‌دهند و مطمئناً بهترین اقدام علیه این کشور به قول گزارشگر ویژه، تشکیل دیوان کیفری بین‌المللی به علت ارتکاب جنایت علیه بشریت لازم است، اما قطعاً مورد مخالف کشور چین و روسیه به عنوان دارنده حق و تو و برخی کشورهای همسو قرار می‌گیرد. همچنین دلیل عدم تغییر رفتار کره شمالی و افزایش نقض حقوق بشر در این کشور، به آسودگی خیال

رهبران کره شمالی بابت عدم امکان سرنگونی کشور توسط مردم خود و کشورهای دیگر نظیر آمریکا، یا اقدام دسته‌جمعی نهادهای بین‌المللی به خاطر داشتن سلاح‌های هسته‌ای و میکروبی و موشک‌های بالستیک و داشتن هفت میلیون نیروی آماده نظامی در ارتش باز می‌گردد.

در نهایت، به نظر می‌رسد تا زمانی که حزب کارگر به عنوان حزب همیشه حاکم و خاندان موروثی کیم (با قدمت بیش از ۷۲ سال دوام) با شیوه زمامداری غیردموکراتیک، رویکرد اقتداگری و نظامی‌گری، ایدئولوژی واحد (مکتب جوچه)، امنیتی‌سازی جامعه و با مجهز شدن به سلاح‌های کشتار جمعی، بر اریکه قدرت تکیه زده باشند، امکان ذاتی بهبود وضعیت حقوق بشر، از بین رفتن پدیده هولناک نقض حقوق بشر و نظام برده‌داری نوین در قرن بیست و یکم در این کشور وجود نخواهد داشت و اقدامات جهانی و گزارش‌های حقوق بشری برای متوقف کردن نقض حقوق بشر، صرفاً در حد توصیف و شفاف‌سازی جهانی و ابراز تاسف و تأثر، بدون ضمانت اجرا باقی خواهد ماند. البته حقوق بشر به‌طور کامل صرفاً برای یک نفر، یعنی رهبر کره شمالی (کیم جونگ اوون) اجرا می‌شود.

References

1. Cassese, A. (1990). *Human Rights in a Changing World*, Philadelphia: Temple University Press.
2. Cha, V. (2020). "Regaining Lost Ground in the North Korean Human Rights Movement", at: [https:// gwbccenter.imgix.net/Publications/Resources/gwbi-north-korea-human-rights-movement. pdf](https://gwbccenter.imgix.net/Publications/Resources/gwbi-north-korea-human-rights-movement.pdf)
3. Cilvektiesibugids (2016), "What is a human rights violation?", at: [http://www.cilvektiesibugids.lv/en/ themes/what-are-human-rights/what-is-a-human-rights-violation](http://www.cilvektiesibugids.lv/en/themes/what-are-human-rights/what-is-a-human-rights-violation)
4. CIHR in DPRK. (2014). "Report of the Commission of Inquiry on Human Rights in the Democratic People's Republic of Korea", 28 January, at: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/hrc/coidprk/pages/commissioninquiryonhrindprk.aspx>.
5. Collins, R. (2015). "Songbun: North Korea's Social Classification System", https://www.hrnk.org/uploads/pdfs/HRNK_Songbun_Web.pdf
6. DPRK's Association for Human Rights Studies. (2014). "Report of Korean Central News Agency", September 13, at:

https://www.ncnk.org/sites/default/files/content/resources/publications/Report_of_the_DPRK_Association_for_Human_Rights_Studies.pdf

7. Goedde, P. (2010). "Legal Mobilization for Human Rights Protection in North Korea: Furthering Discourse or Discord?", *Human Rights Quarterly*, 32 (3).
8. Globalsecurity. (2020). "Songun [Army-First]", at: <https://www.globalsecurity.org/military/world/dprk/songunchongchi.htm>
9. Human Rights Council. (2014). "Session 25 Report of the detailed findings of the commission of inquiry on human rights in the Democratic People's Republic of Korea", A/HRC/25/63, A/HRC/25/CRP.1, 7 February 2014.
10. Human Rights Council. (2014). "Resolution: Situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea", A/HRC/RES/25/25, 9 April, at: <https://digitallibrary.un.org/record/769162?ln=en>
11. Human Rights Council, "Report of the Working Group on the Universal Periodic Review – Democratic People's Republic of Korea", (A/HRC/13/13, 4 January 2010). (A/HRC/27/10, 2 July 2014). (A/HRC/DEC/42/1, 26 September 2019).
12. Human Rights Council. (2014). "The DPRK's Responses to the Universal Periodic Review", A/HRC/27/10/Add.1, 12 September.
13. Human Rights Council. (2017). "End of Mission Statement by the UN Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities, Ms. Catalina Devandas-Aguilar, on her visit to the DPRK", 8 May 2017, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=21610&LangID>
14. Hotham, Oliver (2019), "North Koreans vote in parliamentary elections 2019", *NK News*, at: <https://www.nknews.org/2019/03/north-koreans-vote-in-parliamentary-elections>.
15. Khosravi, H. (1399). "Components of Totalitarianism in North Korea", *International Relations Studies*, Volume 16, Number 4 (Serial Number 64), pp. 65-47. (In Persian)
16. Kim Jong-un, "Great Heir". (2020). at: <https://en.topwar.ru/89335-bomba-dlya-pervogo-predsdatelya.html>.
17. Kirby, M. (2014). "UN-mandated human rights inquiry on DPR Korea documents 'widespread, systematic abuses'", 17 February,

<https://news.un.org/en/story/2014/02/462002-un-mandated-human-rights-inquiry-dpr-korea-documents-widespread-systematic>

18. Lee, G. (2003). "The Political Philosophy of Juche", at: *Stanford Journal of East Asian Affairs*, Volume 3 (1), <https://www.time.com/wp-content/uploads/2014/12/korea1.pdf>
19. Maiese, M. (2003). "What it Means to Violate Human Rights", https://www.beyondintractability.org/essay/human_rights_violations%20
20. North Korea. (2014). "Responds to the UN Commission of Inquiry", September, at: <https://www.38north.org/2014/10/dhawk101614>.
21. Official USA Delegate. (2014). "What is the Philosophical Principle of the Juche Idea?", <https://www.kfausa.org/philosophical-principle-juche-idea/>
22. Quintana, Tomás Ojea (UN Special Rapporteur) (2017), "Report on: Situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea", A/72/394, 18 September 2017. at: <https://reliefweb.int/report/democratic-peoples-republic-korea/report-special-rapporteur-situation-human-rights-1>.
23. Ryu, E. (2018). "Human Rights Situation in North Korea: Lack of Significant Progress from the United Nations Human Rights Mechanisms and What Can be Done", *Minnesota Journal of International Law*. 328, <https://scholarship.law.umn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1327&context=mjil> Eric.
24. The Guardian. (2020). "North Korea introduces 'mandatory military service for women'", at: <https://www.theguardian.com/world/2015/jan/31/north-korea-mandatory-military-service-women>
25. Trifoi, B. (2017). "Kim was Korea and Korea was Kim: The Formation of Juche Ideology and Personality Cult in North Korea", *FIU Electronic Theses and Dissertations*, at: <https://digitalcommons.fiu.edu/etd/3275>.
26. Tudor, D. and Pearson, J. (2020). *Against Development: What Happens Under Pyongyang?*, translated by Mohammad Hossein Baghi, Tehran: Amin al-Zarb Press. (In Persian)
27. UN Human Rights Bodies (2020), Status for Democratic People's Republic of Korea, at: <https://tbinternet.ohchr.org/layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=47&Lang=EN>

28. UN Documents on North Korea: 1-E/1984/6/Add.7 5 February 1985. 2-E/1986/3/Add.5 5 November 1986. 3- E/1988/5/Add.6 14 April 1989. 4-HRI/CORE/1/Add.108 15 May 2000. 5- E/1990/6/Add.35 15 May 2002.
29. UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2019). "Report of Compilation on the Democratic People's Republic of Korea", A/HRC/WG.6/33/PRK/2, 26 February, at: <https://digitallibrary.un.org/record/3797918?ln=en>
30. UN General Assembly. (2019). "Resolution: Situation of Human Rights in the Democratic People's Republic of Korea", A/RES/74/166, 23 December 2019, at: <https://undocs.org/en/A/RES/74/166>
31. UN General Assembly. (2014). "Resolution 69/188, Situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea", A/RES/69/188, December 18, at: https://www.ncnk.org/resources/publications/UNGA_Resolution_69-188.pdf.
32. United States Department of State. (2019). "Trafficking in Persons Report: Democratic People's Republic of Korea", at: <https://www.state.gov/reports/2019-trafficking-in-persons-report-2/democratic-peoples-republic-of-korea>.
33. Yeo, A. (2018). *North Korean Human Rights: Activists and Networks*, Cambridge University press.
34. Yoo, M. (2012). "An Introduction to Totalitarian Criminal Policy: Crime and Punishment in North Korea," translated by Hossein Gholami, *The Crime Prevention Studies*, No. 19, pp. 218-191. (In Persian)
35. Zakerian, M. (2020). *Islamic Law, Society and Human Rights*, Tehran: Nasim Press. (In Persian)

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی